

Οι επιστημονικές αποκαλύψεις δεν οδηγούν πάντα στο Άκτιστο

[Επιστήμες](#) / [Επιστήμη & Θρησκεία](#) / [Θεολογία](#)

[Γεώργιος Ι. Μαντζαρίδης, Ομότιμος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.](#)

Όταν η επιστήμη εγκλωβίζεται στην αντικειμενοποίηση και την αντι-κει-μενική γνώση, διεκδικώντας για τον εαυτό της ολόκληρη την ανθρώπινη γνώση και αποκλείοντας την δυνα-τό-τητα της επεκτάσεώς της πέρα από την εγκο-σμιότητα, αδικεί τον άνθρωπο.

Όπως εύστοχα έχει επισημανθεί, «άλλο πράγ--μα είναι να απορ-ριφθεί κάτι με τη λογική μας σκέψη, και τε-λείως άλλο η πραγμα-τικότητα του είναι. Ο Ζων Θεός είναι προσωπι-κο όν και όχι κάποια αφηρημένη ιδέα η κάποιο υπερ-βατικό αντικεί-μενο. Είναι ο εν Χρι-στώ αποκαλυπτόμενος προ-σω-πικός Θεός, που είπε στον άνθρωπο: “Εγώ ειμι...η αλή-θει-α”[9]: Ο Πα-τέρας, ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα. Τα τρία αυτά Πρόσωπα είναι η ενιαία αλήθεια» [10], άναρχη και ατελεύτητη.

Ο προσωπικός και αιώνιος αυτός χαρακτήρας της αλήθειας έχει κεφαλαιώδη σπουδαιότητα για τον άνθρωπο. Η ζω-ντανή αλή-θεια είναι υπαρξιακή και ακατάλυτη. Δεν αντι-κει-με-νοποιείται, γιατί η αντικει-μενοποίησή της ισοδυναμεί

με διά-σπαση και απονέ-κρω-ση. Η γνώση της αλήθειας αυτής είναι εμπειρία ζωής. «Είναι καρπός ενώσεως στο ίδιο Είναι δύο υπο-κειμένων: του Θεού και του ανθρώπου. Κανένας από αυτούς δεν γίνεται “αντικείμενο”· και οι δύο, και ο Θεός και ο άνθρωπος ζούν το γεγονός αυτό ως ενιαία ζωή»[11].

Η γνώση αυτή, που θεμελιώνεται στην εν Χριστώ ζωή, δεν επιβάλλεται στον άνθρωπο εξου-σι--α-στικά, αλλά τον προ-σεγ--γίζει διακονικά και θεραπευτικά, παρέχει νόημα στην ζωή και ανα--δεικνύει τους αγίους. Αυτό γίνεται πληρέστερα αντιλη-πτο στην εποχή μας με την πλειάδα των αγίων που έζησαν ανά--με-σα μας. Ταυτόχρονα όμως η γνώση αυτή διευκολύνεται σημα-ντικά και με τους ορίζοντες που δημιούργησε η σύγ-χρονη επιστήμη. Η υπέρβαση της κλασικής φυσικής με την κβαντο-μη--χα-νική, που εξυπηρετεί ευρύτατα την καθημε-ρι-νη μας ζωή, δημιουργεί ευνοϊκές προϋποθέσεις για την προ-βολή και την προσέγγιση της χριστιανικής αλήθειας. Ιδιαίτερα μάλιστα ευ-νο-εί την κατανόηση της χριστιανικής παγκοσμιότητας.

Οι νεώτερες επιστημονικές θεωρίες κλόνισαν την καθιε-ρωμένη αρχή της αντι-κειμενικότητας και συνέδεσαν στενά την επιστήμη με τον άνθρωπο. Αυτό βοήθησε και τις λεγόμενες αν-θρω--πι-στι-κές επι-στή-μες, που είχαν ως πρότυπο την αντι-κει-μενι-κότητα των φυσικών επι-στη-μων μο-λονότι ασχο-λού-νται με τον άνθρωπο και την κοινωνική του ζω-ή, να αναβαθ-μίσουν το αν-θρώπινο πρόσω-πο και να δούν σαφέστερα την υπευ-θυ-νότητα της ελευ-θε-ρίας του. Έτσι διάφοροι επιστημονικοί κλάδοι καισχόλες της ψυχολογίας πραγματοποίησαν εντυπωσιακές προ-σεγγίσεις του ανθρώπινου προσώπου και οδηγήθηκαν σε

πορίσματα που εγγίζουν την χριστιανική ανθρωπολογία.

Ακόμα οι νεώτερες επιστημονικές θεωρίες διακρίνουν και κάποιο είδος ελευθερίας στην φύση. Έτσι η φύση δεν εκ-λαμ-βάνεται ως δεδομένο αντικείμενο με προδιαγεγραμ-με-νη προ-οπτική, αλλά ως δυναμική πραγματικότητα, που συμπορεύ-εται με την ιστορική δραστηριότητα και πορεία της ανθρω-πο-τητας. Όπως μας λέει η κβαντομηχανική, «δεν μπορούμε να πούμε τι-πο-τε για το τι κάνουν τα πράγματα, όταν δεν τα παρατηρούμε» και «τίποτε δεν είναι πραγματικό, εκτός εάν παρατηρείται»[12]. Στο «γι-γνεσθαι» της δημιουργίας συμμετέχει ενεργώς και ο αν-θρω-πος. Η αυτεξουσιότητα όμως του ανθρώπου, η οποία απο-σι-α---ζει από την λοιπή δημιουργία, τον καθιστά υπεύ-θυνο και για την καταστροφική πορεία της.

Εδώ πρέπει να σημειωθεί και ένας μεγάλος κίνδυνος, που δημιουργήθηκε με την ραγδαία εγωκεντρική και χρησιμοθηρι-κη ανά-πτυ-ξη της επιστήμης και της τεχνολογίας. Όπως εύστο-χα παρατηρήθηκε, «προχωρούμε συνεχώς στην δημιουργία μη-χα---νών με όλο και περισσότερο ανθρωπομορφικές συμπεριφο-ρές, μέσα σε μία κοινωνία που τείνει να δημιουργεί όλο και περισσότερο αυτοματοποιημένους ανθρώπους»[13]. Έτσι όμως μη-----χα-νοποιείται και ο άνθρωπος, αφανίζει την πνευματική οντό-τη-τα του και χάνει ουσιαστικά την ανθρωπιά του.

Η πρόοδος της επιστήμης δημιουργεί εκπλήξεις, που οδη-γούν τον άνθρωπο σε αποκαλύψεις. Αλλά και πάλι οι απο-κα-λύψεις αυτές προσλαμβάνουν δημιουργικό η καταστροφικό χα-ρακτήρα ανάλογα με την ανθρώπινη αυτεξουσιότητα. Όλες όμως οι αποκαλύ-ψεις της επιστήμης βρίσκονται στο επίπεδο του κτιστού που περιο-ρίζεται από την φθορά και τον θάνατο. Η μόνη πραγ-ματική αποκάλυψη για τον άνθρωπο είναι αυτή που προ-σφέρεται με την υπέρβαση των ορίων της φθοράς και του θανάτου. Και η αποκάλυψη αυτή δεν προέρχεται ούτε μπορεί να προέλθει από την επιστήμη η την τεχνολογία. Δεν μπορεί να προέλθει ούτε από την ανθρώπινη θρησκεία η την ιδεο-λο-γία. Οποιαδήποτε αποκάλυψη στο επίπεδο της κτιστότητας αδυ-να-τεί να οδη-γήσει στο άκτιστο. Εδώ η λύση μπορεί να δοθεί μόνο με την πα-ρεμ-βα--ση του ακτίστου μέσα στο κτιστό.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές:

9. Ιω. 14,6.

10. Βλ. Αρχιμ. Σωφρονίου (Σαχάρωφ), Το μυστήριο της χριστιανικής

ζωής, Έσσεξ Αγγλίας 22010, σ. 121.

11. Ο. π., σ. 124.

12. John Gribbin, Κβαντική φυσική και πραγματικότητα, Αθήνα 1984, σ. 18-9.

13. Π. Λιγομενίδη, «Νοημοσύνη σε ανθρώπους και μηχανές», στο, Ο κόσμος στην επιστήμη και τη θρησκεία, Κυριακίδης, Θεσσαλονίκη 2008. σ. 148.

<http://bit.ly/2FhGR7m>